УДК 336.228.3

В. І. Коротун,
к. е. н., с. н. с., завідувач лабораторії дослідження проблем трансфертного ціноутворення,
Науково-дослідний інститут фіскальної політики Університету ДФС України

КОНТРОЛЬ ЗА ТРАНСФЕРТНИМ ЦІНОУТВОРЕННЯМ В УКРАЇНІ: ПРОБЛЕМИ СТАНОВЛЕННЯ ТА ПЕРСПЕКТИВИ РОЗВИТКУ

V. Korotun,
Ph.D., senior researcher, head of the laboratory of research into the problems
of transfer pricing of the Research Institute of fiscal policy, University of State Fiscal Service of Ukraine

TRANSFER PRICING CONTROL IN UKRAINE: PROBLEMS OF FORMATION AND PERSPECTIVES OF DEVELOPMENT

У статті досліджено сучасні особливості здійснення контролю за трансфертним ціноутворенням, а також, з врахуванням положень Плану дій BEPS, надано рамкові пропозиції щодо підвищення ефективності здійснення цього типу податкового контролю в Україні.

The article deals with the modern features of realization of the transfer pricing control and, taking into consideration the Action Plan on BEPS, provides framework proposals for improving the efficiency of this type of tax control in Ukraine.

Ключові слова: мінімізація сплати податків, уникнення від оподаткування, податковий контроль, трансфертне ціноутворення.

Key words: tax minimization, tax avoidance, tax control, transfer pricing.

ПОСТАНОВКА ПРОБЛЕМИ

Пошук шляхів підвищення фіскальної ефективності вітчизняної податкової системи вимагає впровадження нових інструментів податкового адміністрування. Також поряд із впровадженням нових підходів у податковому адмініструванні в Україні, залишається проблема імплементації в національну податкову систему нових методів контролю за формуванням податкових зобов'язань з окремих податків, що особливо стосується таких бюджетоутворюючих податків, як ПДВ та податок на прибуток. Саме тому питання удосконалення механізмів податкового контролю, зокрема таких, що направлені на підвищення ефективності контролю за трансфертним ціноутворенням залишається одним з найбільш актуальних.

Про актуальність здійснення досліджень саме в цій предметній сфері свідчить і та увага, яка приділяється проблематиці побудові ефективних механізмів протидії розмиванню бази оподаткування податку на прибуток у роботі ОЕСР та ЄС, що особливо актуалізувалося з прийняттям Плану дій BEPS.

АНАЛІЗ ОСТАННІХ ДОСЛІДЖЕНЬ І ПУБЛІКАЦІЙ

Актуальність пошуку шляхів підвищення ефективності протидії мінімізації сплати податків підтверджується великою кількістю досліджень вітчизняних науковців та практиків. Зазначена проблематика розглядається і під час проведення численних науково-комунікативних заходів (конференцій, круглих столів та ін.), де за результатами дискусій формуються пропозиції щодо перспективних напрямів подальшого реформування вітчизняної податкової системи. Відповідно така проблематика знаходить своє відображенні в численних наукових публікаціях, зокрема в даному контексті слід відмітити доробок О. Десятнюк [1], О. Сушкової та К. Проскури [2], Н. Телюк [3] та ін.

Безпосередньо проблематиці здійснення контролю за трансфертним ціноутворенням в Україні присвятили свої праці С. Брехов [4], Л. Задорожня [5], А. Задоя [6], М. Мішин [7], П. Селезень [8], Т. Тищук та О. Іванов [9]. Однак трансформаційні процеси, що відбуваються в національній економіці, виникнення нових ризиків у сфері оподаткування вимагають відповідного реагування як на рівні нормативно-правового регулювання, так і шляхом пошуку найбільш ефективних до здійснення контролю за трансфертним ціноутворенням. у свою чергу ефективність таких заходів суттєво залежить саме від обраної моделі реалізації контрольних функцій держави у даній сфері.

Зважаючи на означене, оцінку найбільш дієвих практик здійснення контролю за трансфертним ціноутворенням, а також визначення напрямів удосконалення вітчизняної моделі здійснення такого контролю обрано за мету нашого дослідження.

ВИКЛАД ОСНОВНОГО МАТЕРІАЛУ

Контроль за правильністю формування трансфертних цін між взаємопов'язаними особами є одним з пріоритетних напрямів удосконалення реалізації податкової політики України, фіскальна ефективність реалізації якого підтверджується наявним позитивним міжнародним досвідом. Актуальність здійснення даного типу податкового контролю пов'язана з необхідністю побудо-

ви дієвих механізмів протидії мінімізації податкових зобов'язань. У випадку з регулюванням трансфертного ціноутворення основним завданням фіскальних органів України стає захист бази оподаткування з відповідним недопущенням бюджетних втрат через використання платниками податків трансфертних цін.

Історично вказана проблематика пов'язана з глобалізацію економічних відносин, а також значним зростанням ваги ТНК у світовій економіці. Використання ТНК можливостей мінімізації податкових зобов'язань привернуло увагу податкових органів більшості провідних країн світу, при чому основний акцент було зроблено саме на трансфертному ціноутворенні. Відповідно і в Україні питання трансфертного ціноутворення набувають особливої актуальності при визначенні напрямів подальшої трансформації механізму податкового адміністрування. Саме з прийняттям Податкового кодексу було зроблено перші кроки в даному напрямі, зокрема це стосувалося впровадження в вітчизняну практику податкового адміністрування інституту звичайних цін. Відповідно було передбачено можливість здійснення контролю податковими органами за визначенням цін у контрольованих операціях як через застосування процедур моніторингу цін на відповідних товарних ринках, так і шляхом здійснення безпосередніх перевірок суб'єктів господарювання.

На початковому етапі становлення податкового контролю за трансфертним ціноутворення об'єктом державного регулювання виступав механізм формування прибутку найбільш важливими з фіскальної точки зору платниками податків, які як правило мали статус ТНК та відповідно здійснювали свою господарську діяльність на території декількох країн з різними податковими режимами. Саме в результаті здійснення господарських операцій між окремими структурними підрозділами ТНК поставала необхідність правильного визначення розміру податкових зобов'язань таких підрозділів, що мали статус резидента в різних податкових юрисдикціях.

Слід зазначити, що застосування спеціального законодавства у сфері контролю за трансфертним ціноутворення має свою досить суттєву історію, зокрема окремі його положення були запроваджені в практику податкового адміністрування США ще в середині 1960-х років. Однак у більшості розвинутих країн світу історія використання законодавства щодо здійснення контролю за трансфертним ціноутворення має більш обмежений період, при чому розроблення такого законодавства, як правило, здійснювалося з безпосереднім використанням відповідних документів ОЕСР.

Правила трансфертного ціноутворення існують для вирішення потенційної невідповідності між розподілом прибутку і розподілу ризиків, активів і функцій у всій групі. Від ТНК вимагається визначення ціни для цілей оподаткування за принципом витягнутої руки. Це міжнародний стандарт, встановлений в статті 9 Модельної податкової конвенції ОЕСР і ООН, використовується більшістю провідних країн світу.

Проблематика контролю за трансфертним ціноутворенням є однією з ключових у роботі Фіскального комітету ОЕСР, який трансфертне ціноутворення розглядає не лише з позиції його використання як інструмента податкової оптимізації, а і з позиції недопущення випадків подвійного оподаткування [6, с. 159]. Відповідно на сьогодні основним рекомендаційно-методичним міжнародним документом в галузі податкового регулювання трансфертного ціноутворення залишаються "Настанови ОЕСР щодо трансфертного ціноутворення для транснаціональних компаній та податкових служб" (далі — Настанови), які є переглянутою редакцією Звіту ОЕСР "Трансфертне ціноутворення та багатонаціональні компанії" (1979 р.) з відповідними змінами і доповненнями, які були внесені протягом 1995—2010 років.

Найбільш істотні зміни в 2010 році були внесені до I-III розділів Настанов, при чому вони в основному стосувалися опису найбільш характерних методів трансфертного ціноутворення, а також методик проведення порівняльного аналізу [10]. Затвердження ОЕСР цих Настанов вказує на те, що проблематика побудови ефективних механізмів протидії мінімізації податкових зобов'язань з використанням трансфертного ціноутворення потребує формування та реалізації комплексних заходів наднаціонального характеру. Версія Настанов 2010 року узагальнює кращу практику країн-членів ОЕСР в даній предметній області [9]. Крім того, Настанови в цілому узгоджені і з законодавством щодо трансфертного ціноутворення в ЄС, Китаї, Індії, Російський Федерації, Бразилії та ін. Для реалізації основних положень Настанов їх розробниками надано широкий інструментарій з одночасним представленням макетів основних нормативних актів, впровадження яких у практику податкового адміністрування дозволить ефективно протидіяти перенесенню бази оподаткування через механізми трансфертного ціноутворення.

Починаючи з 2013 року, і в Україні відбувається достатньо динамічний розвиток механізмів контролю за трансфертним ціноутворенням. Саме з прийняттям закону "Про внесення змін до Податкового кодексу України щодо трансфертного ціноутворення" [11] в національне законодавство було введено цілий ряд нових положень, що власне дозволило створити передумови до широкого застосування процедур контролю за трансфертним ціноутворенням. Відповідно в подальшому шляхом внесення наступних змін до Податкового кодексу вітчизняний механізм контролю за трансфертним ціноутворенням трансформувався до усталеної міжнародної практики. Одночасно зі змінами до Податкового кодексу також було прийнято цілий ряд підзаконних актів, якими було врегульовано власне окремі процедури та інструменти здійснення контролю за трансфертним ціноутворенням. Зокрема це стосується попереднього узгодження цін у контрольованих операціях, здійснення моніторингу контрольованих операцій, розрахунку діапазону цін (рентабельності) та медіани такого діапазону, а також використання джерел інформації для цілей трансфертного ціноутворення та ін.

Питання вдосконалення механізмів контролю за трансфертним ціноутворенням продовжує залишатися одним з найбільш актуальних, що підтверджується тією увагою, яка їй приділяється ОЕСР та ЄС. Зокрема питанням трансфертного ціноутворенню присвячені напрями 8—10, 13 Плану дій BEPS (Action Plan on Base Erosion and Profit Shifting) [12]:

— Напрям 8. Трансфертне ціноутворення: нематеріальні активи.

— Напрям 9. Трансфертне ціноутворення: ризики і капітал.

— Напрям 10. Трансфертне ціноутворення: інші операції з високою долею ризику.

— Напрям 13. Перегляд документації з трансфертного ціноутворення.

Так, реалізація заходів в межах напряму 13 передбачає розроблення уніфікованих підходів до документації з трансфертного ціноутворення з метою підвищення прозорості відповідних практик контролю в різних країнах шляхом розробки нових уніфікованих: правил до документації з трансфертного ціноутворення з урахуванням витрат бізнесу на їх дотримання, а також вимог щодо розкриття групою підприємств необхідної інформації про розподіл доходу, економічної діяльності і податків, що сплачуються в різних країнах. Реалізація рекомендацій в межах напряму 13 дозволить кардинально змінити підходи до підготовки документації з трансфертного ціноутворення, зокрема передбачено для ТНК застосування трирівневої структури документації: мастерфайл, локальний файл та звіт у розрізі країни (для компаній і груп з доходом протягом фінансового року понад 750 млн євро). Відповідно в межах реалізації напряму 13 запропоновано модельне законодавство, яке може бути використане країнами для регламентації порядку надання "звіту за країнами", а також укладення угод для сприяння здійсненню обміну повідомленнями між фіскальними органами.

Ключовими напрямами розробок в рамках напрямів 8—10 Плану дій BEPS стали [7, с. 14]: надання нового визначення нематеріальних активів; визначення порядку розподілу прибутку від передачі та використання нематеріальних активів відповідно до розмірів утвореної за їх допомогою вартості; оновлення рекомендацій щодо розподілу витрат на нематеріальні активи між асоційованими сторонами; введення правила, що необгрунтовані доходи не мають акумулюватися стороною, яка бере на себе ризики лише в силу контрактних (договірних) взаємовідносин або надає капітал; впровадження положення, що прибуток має відповідати створеній вартості; відхід від вимог використовувати зіставні угоди (операції) та зосередження фокусу на аналізі фінансових результатів; визначення обставин, за якими угоди (операції) можуть бути рекласифіковані; розробку заходів захисту від поширених інструментів розмиття бази оподаткування тощо.

Можна констатувати, що сформовані рекомендації в рамках Плану дій BEPS (як у частині вдосконалення самих правил, так і формату звітування за контрольованими операціями) в перспективі дозволять зробити правила трансферного ціноутворення більш справедливими та відповідно сприятимуть якісному підвищенню рівня прозорості діяльності ТНК. Окрім цього, наявність інформації з трансфертного ціноутворення такого обсягу і якості дозволить фіскальним органам розробити методики відбору платників податків до перевірок, що сприятиме підвищенню ефективності податкового контролю в даній сфері.

У цілому податковий контроль за трансфертним ціноутворенням полягає в можливості збільшення податкових зобов'язань платника податків до рівня податкових зобов'язань, розрахованих за умови відповідності комерційних та/або фінансових умов контрольованої операції умовам, які б мали місце в співставних операціях, визначених з використанням законодавства про податкове регулювання трансфертного ціноутворення. Основними інструментами здійснення податкового контролю за трансфертним ціноутворенням є проведення моніторингу цін в контрольованих операціях, а також проведення документальних перевірок суб'єктів господарювання з питань правильності визначення податкових зобов'язань при здійсненні контрольованих операцій. Основою для здійснення податкового контролю за трансфертним ціноутворенням є використання інституту щорічного звітування про здійснені контрольовані операції, при чому податковим періодом у більшості наявних світових практиках визначено саме календарний рік.

Основою для реалізації заходів, направлених на протидію використання механізмів трансфертного ціноутворення в схемах мінімізації податкових зобов'язань, є застосування інституту ринкової (звичайної) ціни, що передбачає визначення трансфертної ціни в транзакціях між пов'язаними особами як ціни, яка була б установлена в фінансово-господарській операції між незалежними суб'єктами за аналогічних умов [6, с. 161]. В даному контексті одним з найбільш ефективних інструментів регулювання процесів трансфертного ціноутворення є укладення між відповідними фіскальними органами та суб'єктами господарювання (якими, як правило є великі платники податків) угод про попереднє узгодження цін — APA (advanced pricing agreements). APA рекомендовані ОЕСР, оскільки дозволяють узгоджувати умови ціноутворення за контрольованими операціями на певний період часу, а також полегшують процедури формування пакету документації з обгрунтування трансфертних цін.

У Настановах ОЕСР [10] передбачено можливість укладення односторонніх і двосторонніх (багатосторонніх) угод. Схожий порядок передбачений і вітчизняним законодавством. Зокрема поряд з власне нормами Податкового кодексу (пп. 39.6.2.4 ст. 39) та відповідним Порядком попереднього узгодження цін у контрольованих операціях [13], узгодження рівня трансфертних цін в контрольованих операціях дозволить великим платникам податків, крім безпосередньої мінімізації податкових ризиків, отримувати в поточному режимі консультації з питань трансфертного ціноутворення, що в свою чергу знизить рівень загальної конфліктності податкових правовідносин ще на етапі укладення угод про здійснення господарських операцій. Водночас недоліком угод про попереднє встановлення цін є те, що така угода допускає більш детальний аналіз операцій платника податків з боку контролюючих органів, ніж при звичайній податковій перевірці за відсутності угоди. Більш того, можливі зловживання отриманою інформацією з боку контролюючих органів, про що також вказано в документах ОЕСР.

Наявний досвід здійснення регулювання трансфертного ціноутворення вказує на необхідність впровадження в практику адміністрування податків специфічних процедур податкового контролю. В цьому випадку фінансова зацікавленість держави в побудові ефективного механізму податкового контролю за трансфертним ціноутворенням полягає в недопущенні його використання з метою мінімізації податкових зобов'язань. Відповідно проведення окремого виду податкових перевірок направлено виключно на здійснення контролю за дотриманням правил трансфертного ціноутворення, при чому їх тривалість може досягати вісімнадцяти

місяців з правом продовження на дванадцять місяців (у разі необхідності отримання додаткової інформації з іноземних джерел, проведення експертизи, а також в інших випадках, визначених ст. 39 Податкового кодексу України).

Процедура проведення перевірок контрольованих операцій суттєво відрізняється від інших податкових перевірок, адже основою для прийняття рішень за такими перевірками є набір суджень посадових осіб контролюючого органу про правильність використання платником податків таких спеціальних категорій як однорідність товарів, співставність фінансових та комерційних умов, характеристики ринку та ін. Відповідно складність законодавства вимагають високого професійного посадових осіб як контролюючого органу, так і самого платника податків. Також ефективне застосування податкових інструментів регулювання трансфертного ціноутворення залежить і від самих управлінських рішень, які приймаються в ДФС України щодо побудови структури спеціалізованих підрозділів, на які покладаються функції здійснення податкового контролю за трансфертним ціноутворенням.

Одним з головних питань при здійсненні податкових перевірок платників податків щодо дотримання вимог законодавства про трансфертне ціноутворення є визначення відповідних пріоритетів при здійсненні контрольних заходів, що досягається шляхом аналізу ризиків трансфертного ціноутворення. Аналіз світового досвіду вказує на ефективність застосування такого підходу, адже за допомогою проведення аналізу ризиків трансфертного ціноутворення здійснюється відбір контрольованих операцій для здійснення перевірок, а також визначаються питання, які повинні бути досліджені при проведенні податкової перевірки [7, с. 14]. Забезпечення ефективності здійснюваної оцінки ризиків трансфертного ціноутворення є також одним з найбільш важливих питань при розробці спеціальних норм документації з трансфертного ціноутворення.

Водночас ефективне адміністрування ризиків з трансфертного ціноутворення вимагає бачення всієї схеми руху продукції між країнами. Ретельне опрацювання лише незначного сегменту часто не є достатнім для встановлення випадків невідповідності трансфертних цін. Вирішення цього питання пов'язане із необхідністю розуміння контролюючим органом специфіки діяльності платника податків, що має розкриватися у звітності з трансфертного ціноутворення другого і третього рівнів. Відповідно впровадження в Україні трирівневої звітності з трансфертного ціноутворення є перспективним напрямом для удосконалення контролю за трансфертним ціноутворенням. Використання такого підходу сприятиме більшій прозорості діяльності ТНК та дозволить приймати адекватні управлінські рішення щодо протидії використання агресивних практик податкового планування.

Таким чином, слід констатувати, що саме контроль за трансфертним ціноутворенням в Україні залишається одним з найбільш сформованих механізмів протидії використання суб'єктами господарювання агресивних практик податкового планування. Однак, по мірі зміцнення інституту контролю за трансфертним ціноутворенням та підвищення ефективності протидії схемам ухилення від оподаткування в Україні, середній та великий бізнес буде зміщувати підходи до мінімізації податків у бік і інших схем агресивного податкового планування.

Тому для України вкрай актуальним залишається розвиток механізмів протидії агресивному податковому плануванню для попередження та усунення його негативних наслідків. З огляду на те, що в таких техніках мінімізації сплати податків значне місце посідає міжнародний аспект, вказані механізми протидії найкраще розвивати в координації з іншими країнами та у відповідності до міжнародних стандартів, що мають стати складовою цілісної системи протидії агресивному податковому плануванню в Україні з елементами, що встановлюють інституційні, організаційні та методичні засади її функціонування [15].

ВИСНОВКИ

Таким чином, контроль за трансфертним ціноутворення в Україні є одним з найбільш пріоритетних напрямів підвищення фіскальної ефективності застосовуваного механізму податкового адміністрування. Прийняті в 2013—2016 роках нормативно-правові акти дозволяють говорити про значну увагу, яка приділяється даному питанню законодавцями, урядом та податковими органами. Однак прийняття таких документів є лише першим етапом впровадження в Україні нових підходів до регулювання трансфертного ціноутворення, адже результативність використання вказаного законодавства прямо залежить від прийняття системних управлінських рішень у сфері податкового адміністрування, а також чіткої деталізації процедур контролю за трансфертним ціноутворенням.

Ключовим питанням також залишається розвиток міжнародного співробітництва, а також вибір моделі імплементації наявних напрацювань у межах Плану дій BEPS, які безпосередньо відносяться до регулювання процесів трансфертного ціноутворенням. Зокрема це стосується застосування модельного законодавства щодо документації з трансфертного ціноутворення, а також впровадження цілого ряду інших заходів з високим та середнім рівнем пріоритетності. Відповідно, поряд з інституційним розвитком механізмів контролю за трансфертним ціноутворенням (в перспективі дозволять визначати розбіжність між заявленим і реально отриманим прибутком) [4, с. 129], ефективність трансформацій у цій сфері прямо залежить і від дієвості реалізації заходів інфраструктурного характеру: розробки методик оцінки ризиків трансфертного ціноутворення, узагальнення та відповідного аналітичного опрацювання схем агресивного податкового планування, впровадження правил розкриття інформації про застосовувані платниками податків схеми уникнення від оподаткування та ін.

Література:

1. Десятнюк О.М. Моніторинг податкових ризиків: теорія та практика: моногр. / О.М. Десятнюк. — Тернопіль: ТНЕУ, 2009. — 312 с.

2. Проскура К.П. Основні методи мінімізації податкового навантаження в Україні / К.П. Проскура, О.Є. Суш-

кова // Вісник Одеського національного університету. Серія "Економіка". — 2016. — Т. 21. — Вип. 3. — С. 168—175.

3. Телюк Н.М. Современные тенденции налогового планирования при осуществлении внешнеэкономической деятельности: дис... канд. экон. наук: 08.00.14 / Телюк Н.М. — М., 2014. — 215 с.

4. Брехов С.С. Напрями розвитку контролю за трансфертним ціноутворенням в Україні / С.С. Брехов // Соціально-економічні проблеми сучасного періоду України: зб. наук. пр. / НАН України. ДУ "Ін-т регіональних досліджень ім. М.І. Долішнього НАНУ"; редкол.: В.С. Кравців (відп. ред.). — Львів, 2016. — Вип. 4 (120). — 2016. — № 4. — С. 126—131.

5. Задорожня Л.А. Міжнародна практика трансфертного ціноутворення в контексті оподаткування доходів фізичних та юридичних осіб України // Л.А. Задорожня // Економіка і фінанси. — 2014. — №10. — С. 62—70.

6. Задоя А.О. Трансфертне ціноутворення у міжнародному бізнесі / А.О. Задоя, С.А. Венгер // Академічний огляд. — 2011. — 2 (35). — С. 156—163.

7. Мішин М. Трансфертне ціноутворення та план дій BEPS / М. Мішин, Є. Курілов // Вісник Міністерства доходів і зборів України. — 2014. — № 16. — С. 12—16.

8. Селезень П. Угода про асоціацію між Україною та ЄС у контексті прямого оподаткування: концептуальний та нормативний аспект / П. Селезень. — Ірпінь: НДІ фінансового права, 2015. — 39 с.

9. Державне регулювання трансфертного ціноутворення в Україні як засіб протидії відпливу капіталу / Т. Тищук, О. Іванов [Електронний ресурс]. — Режим доступу: www.niss.gov.ua. — (Аналітична записка / Національний інститут стратегічних досліджень).

10. Transfer Pricing Guidelines for Multinational Enterprises and Tax Administrations [Електронний ресурс]. — Режим доступу: www.oecd.org

11. Про внесення змін до Податкового кодексу України щодо трансфертного ціноутворення: закон України від 04.07.2013 р. № 408-VII.

12. Addressing Base Erosion and Profit Shifting (Russian version) [Electronic resource]. — Paris: OECD Publishing, 2013. — 112 p. — Mode of access: http://dx.doi.org/10.1787/9789264201262-ru

13. Порядок попереднього узгодження цін у контрольованих операціях, за результатами якого укладаються договори, що мають односторонній, двосторонній та багатосторонній характер, для цілей трансфертного ціноутворення: постанова Кабінету Міністрів України від 17.07.2015 р. № 504 [Електронний ресурс]. — Режим доступу: http://kmu.gov.ua

14. Коротун В.І. Світовий досвід протидії агресивному податковому плануванню: висновки для України / В.І. Коротун, С.С. Брехов // Збірник наукових праць Національного університету державної податкової служби України. — 2015. — № 2. — С. 121—134.

15. Брехов С.С. Концептуальні засади та напрями розвитку системи протидії агресивному податковому плануванню в Україні / С.С. Брехов, В.І. Коротун // Ефективна економіка. — 2016. — № 11. — Режим доступу: www.economy.nayka.com.ua

References:

1. Desyatnyuk, O.M. (2009), Monitorynh podatkovykh ryzykiv [The monitoring of tax risks: theory and practice], Ekonomichna dumka, Ternopil', Ukraine.

2. Proskura, K. and Sushkova, O. (2016), "The main of tax load minimizing in Ukraine", Visnyk Odes'koho natsional'noho universytetu imeni I.I. Mechnikova, vol. 21, no. 3, pp. 168—175.

3. Telyuk, N.M. (2014), "Modern tax planning trends of international economic activities", Abstract of Ph.D. dissertation, Global economy, Lomonosov Moscow State University, Moscow, Russia.

4. Brekhov, S.S. (2016), "Directions of control over transfer pricing in Ukraine", Sotsial'no-ekonomichni problemy suchasnoho periodu Ukrayiny, vol. 4, pp. 126—131.

5. Zadorozhnya, L.A. (2014), "International transfer pricing practices in the context of tax revenues of natural and legal persons of Ukraine", Ekonomika i finansy, vol. 10, pp. 62-70.

6. Zadoya, A.O. and Venher, S.A. (2011), "Transfer pricing in international business", Akademichnyy ohlyad, vol. 2 (35), pp. 156—163.

7. Mishyn, M. and Kurilov, E. (2011), "Transfer pricing and Action Plan on BEPS", Visnyk Ministerstva dokhodiv i zboriv Ukrayiny, vol. 16, pp. 12—16.

8. Selezen', P. (2015), Uhoda pro asotsiatsiyu mizh Ukrayinoyu ta YeS u konteksti pryamoho opodatkuvannya: kontseptual'nyy ta normatyvnyy aspekt [The Association Agreement between Ukraine and the EU in the context of direct taxation: conceptual and normative aspects], NDI finansovoho prava, Irpen, Ukraine.

9. Tyshchuk, T. and Ivanov, O. (2011), "State regulation of transfer pricing in Ukraine as a tool for countering capital outflows", available at: http://niss.gov.ua (Accessed 15 Nov 2016).

10. OECD (2010), "Transfer Pricing Guidelines for Multinational Enterprises and Tax Administrations", available at: http://oecd.org (Accessed 15 Nov 2016).

11. The Verkhovna Rada of Ukraine (2013), "On amendments to the Tax Code of Ukraine concerning transfer pricing", available at: http://zakon.rada.gov.ua (Accessed 15 Nov 2016).

12. OECD (2013), "Addressing Base Erosion and Profit Shifting (Russian version)", available at: http:dx.doi.org/10.1787/9789264201262-ru (Accessed 15 Nov 2016).

13. Cabinet of Ministers of Ukraine (2015), "Procedure advance pricing in controlled transactions, which resulted in agreements concluded with a unilateral, bilateral and multilateral character for the purposes of transfer pricing", available at: http://kmu.gov.ua (Accessed 15 Nov 2016).

14. Korotun, V.I. and Brekhov, S.S. (2015), "World experience fighting aggressive tax planning: conclusions for Ukraine", Zbirnyk naukovykh prats' Natsional'noho universytetu derzhavnoyi podatkovoyi sluzhby Ukrayiny, vol 2, pp. 121—134.

15. Brekhov, S.S. and Korotun, V.I. (2016), "Conceptual foundations and directions of development counteraction system of aggressive tax planning in Ukraine", Efekty`vna ekonomika, vol 11, available at: http://economy.nayka.com.ua (Accessed 15 Nov 2016).

Стаття надійшла до редакції 10.12.2016 р.